

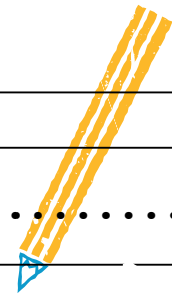
PERSPEKTIV BYRÅN

INSTRUKTIONSBOK

En interaktiv deckarlektion där barnens
perspektiv & rättigheter tas på allvar!

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Om Perspektivbyrån	3
Innan ni börjar	4
Gör så här	6
Barnen, Dissaren och Agent Franka	8
Uppdrag 1	10
Uppdrag 2	12
Uppdrag 3	14
Uppdrag 4	16
Förändra & förbättra	18
Barnkonventionen & diskrimineringslagen.....	19

Text Mia Westin och Klara Nygren, Perspektivbyrån

Layout & illustration Carl Papworth

Tryck Original Tryckeri Umeå, 2019

Projektet Perspektivbyrån drevs under åren 2017-2020 av Rättighetscentrum Västerbotten, Sensus och finansierades av Arvsfonden.

Tack till alla barn och all personal från kultur- och fritidsverksamheter i Västerbotten som varit delaktiga i framtagandet av metoden.

VÄLKOMMEN TILL PERSPEKTIVBYRÅN!

FÖR VEM?

För barn 8-12 år och för er som arbetar professionellt eller ideellt i barn- och ungdomsföreningar (exempelvis KFUM, scouterna, körverksamhet m.m.).

VAD?

PERSPEKTIVBYRÅN är en interaktiv deckarlekt där barnen är detektiver som granskar, synliggör och ger sina perspektiv på er verksamhet. Ni vuxna lyssnar, antecknar och förbättrar!

Barn och vuxna får verktyg för att tillsammans skapa en trygg, jämlik och tillgänglig verksamhet

UNDERSÖKNINGSPLATS:

HUR?

Följ instruktionerna i detta häfte!

BAKGRUND

PERSPEKTIVBYRÅNS metoder och utbildningar riktar sig till er som arbetar med barn och unga med syfte att skapa trygga, jämlika och tillgängliga verksamheter.

Perspektivbyrån började som ett projekt där mer än 700 barn och personal från kultur- & fritidsverksamheter deltog. Materialet som arbetades fram i projektet har dels samlats på en digital plattform och dels omformats till materialet som du nu håller i din hand.

På perspektivbyran.nu finns utbildningar om barnkonventionen, diskrimineringslagstiftningen samt en steg-för-steg-utbildning i ett praktiskt förändringsarbete. På hemsidan finns också verktyg och tips för hur ni kan få barnens perspektiv på er verksamhet.

INNAN NI BÖRJAR

MATERIAL:

MAPPENS INNEHÅLL: 1 instruktionsbok, 4 profilkort och de uppdrag som passar bäst till er verksamhet.

VERKTYG: Papper och pennor för både barn och ledare att anteckna på. Plus eventuellt målarfärger och saxar till pysseluppdragen.

SCENOGRAFI & REKVISITA: Om ni har tid och möjlighet kan ni skapa en detektiv-miljö med hjälp av fantasi och gamla prylar som; skrivmaskiner, skrynkliga papper, förstoringsglas, stämplor, uppslagsböcker, fotografier m.m. Kanske fixa några schyssta lösmustascher?

RIKTLINJER:

ANTAL BARN: Uppdragen kan antingen genomföras enskilt eller i grupp. En lagom storlek är 2-4 barn per lag.

ANTAL LEDARE: Minst en, men gärna flera så att ni inte missar något väsentligt i barnens spaningar. I grupper med yngre barn rekommenderas en vuxen per lag, så att barnen får hjälp med att förstå frågorna och med att skriva svar.

FÖRKUNSKAPER: Perspektivbyråns metoder och utbildningar utgår ifrån barnkonventionen och diskrimineringslagen. Läs mer om detta på sidan 19.

TIDSÅTGÅNG: Introduktion och gruppindelning tar ca 5-10 min. Varje uppdrag tar ca 30 min (15 min för genomförande och 15 min för diskussion). Barnen kan utföra ett eller flera uppdrag per tillfälle.

ROLLSPEL: I varje uppdrag får grupperna varsin person att utgå ifrån; **AWO**, **EIRI**, **SAM** och **SALLY**. Ni kan antingen välja att respektive grupp får samma person alla gånger, eller så byter ni i samband med ett nytt uppdrag.

AWO

EIRI

SAM

SALLY

GÖR SÅ HÄR

1.

Ni som leder aktiviteten behöver läsa igenom uppdragen i förväg, så att ni vet vad de går ut på och vad som ska förberedas innan barnen kommer.

2.

Läs texten om Barnen, *Dissaren* och *Agent Franka* på sidan 8. På så sätt får ni en gemensam berättelse att utgå ifrån.

MED BARNEN

3.

Dela upp barngruppen i fyra mindre konstellationer om 2-4 deltagare. De får gärna hitta på varsitt lagnamn.

4.

Påminn barnen om att de är detektiver som fått i uppdrag av *Agent Franka* att spana efter sånt som blivit fel och vad som måste förändras. Målet är att alla barn ska trivas i er förening!

5.

Genomför spaningarna.

6.

Om ni har möjlighet: låt detektiverna utföra bonusuppgifterna.

Kom ihåg att ni behöver tid för reflektion med barnen efter varje uppgift!

7.

Efter varje genomfört uppgift ska ni ledare sammanfatta barnens svar och lösningar, samt bestämma hur ni ska utveckla verksamheten utifrån barnens perspektiv. Förslag på hur ni kan förändra och förbättra hittar ni på sidan 18.

ÄRENDE: UPPDRAG 1 **LAG: RÖD** **UNDERSÖKNINGSPLATS: FORENING**

PROBLEM: Dissaren tycker att det är svårt att skriva så att alla förstår. Hen glömer också att barn vill se förebilder som liknar dem själva på bilder ...

UPPDRAG: Hjälp Agent Franka att ta reda på vad det finns för språk och bilder hos er förening!

A. Undersök skyltar, anslagstavlor och föreningens hemsida. Hittar ni någon information om er förening på somaliska eller på andra språk än svenska?
JA -> Vilka?
NEJ -> Hur kan föreningen göra så att barn och föräldrar som inte talar svenska, ändå kan förstå?

B. Kan ni hitta bilder på personer med samma hudfärg eller ögonfärg som Eiri?
JA -> Var fanns de bilderna?
NEJ -> Varför inte tror ni?

C. Tror ni att Eiri skulle känna sig välkommen i er förening?
JA -> Varför?
NEJ -> Varför inte?

ÄRENDE: UPPDRAG 1 **LAG: GRÖN** **UNDERSÖKNINGSPLATS: FORENING**

PROBLEM: Dissaren tycker att det är svårt att skriva så att alla förstår. Hen glömer också att barn vill se förebilder som liknar dem själva på bilder ...

UPPDRAG: Hjälp Agent Franka att ta reda på vad det finns för språk och bilder hos er förening!

A. Undersök skyltar, anslagstavlor och kanske föreningens hemsida. Hittar ni någon information om er förening på sydsemiska eller på andra språk?
JA -> Vilka språk?
NEJ -> Hur kan föreningen göra så att barn och föräldrar som inte talar svenska, ändå kan förstå?

B. Kan ni hitta bilden eller ögonfärgen?
JA -> Var fanns den bilden?
NEJ -> Varför inte tror ni?

C. Tror ni att Sam skulle känna sig välkommen i er förening?
JA -> Varför?
NEJ -> Varför inte?

ÄRENDE: UPPDRAG 1 **LAG: BLÅ** **UNDERSÖKNINGSPLATS: FORENING**

PROBLEM: Dissaren tycker att det är svårt att skriva så att alla förstår. Hen glömer också att barn vill se förebilder som liknar dem själva på bilder ...

UPPDRAG: Hjälp Agent Franka att ta reda på vad det finns för språk och bilder hos er förening!

A. Undersök skyltar, anslagstavlor och kanske föreningens hemsida. Hittar ni någon information om er förening på finska eller på andra språk än svenska?
JA -> Vilka språk?
NEJ -> Hur kan föreningen göra så att barn och föräldrar som inte talar svenska, ändå kan förstå?

B. Kan ni hitta bilder på personer med samma hudfärg eller ögonfärg som Sally?
JA -> Var fanns de bilderna?
NEJ -> Varför inte tror ni?

C. Tror ni att Sally skulle känna sig välkommen i er förening?
JA -> Varför?
NEJ -> Varför inte?

ÄRENDE: UPPDRAG 1 **LAG: GUL** **UNDERSÖKNINGSPLATS: FORENING**

PROBLEM: Dissaren tycker att det är svårt att skriva så att alla förstår. Hen glömer också att barn vill se förebilder som liknar dem själva på bilder ...

UPPDRAG: Hjälp Agent Franka att ta reda på vad det finns för språk och bilder hos er förening!

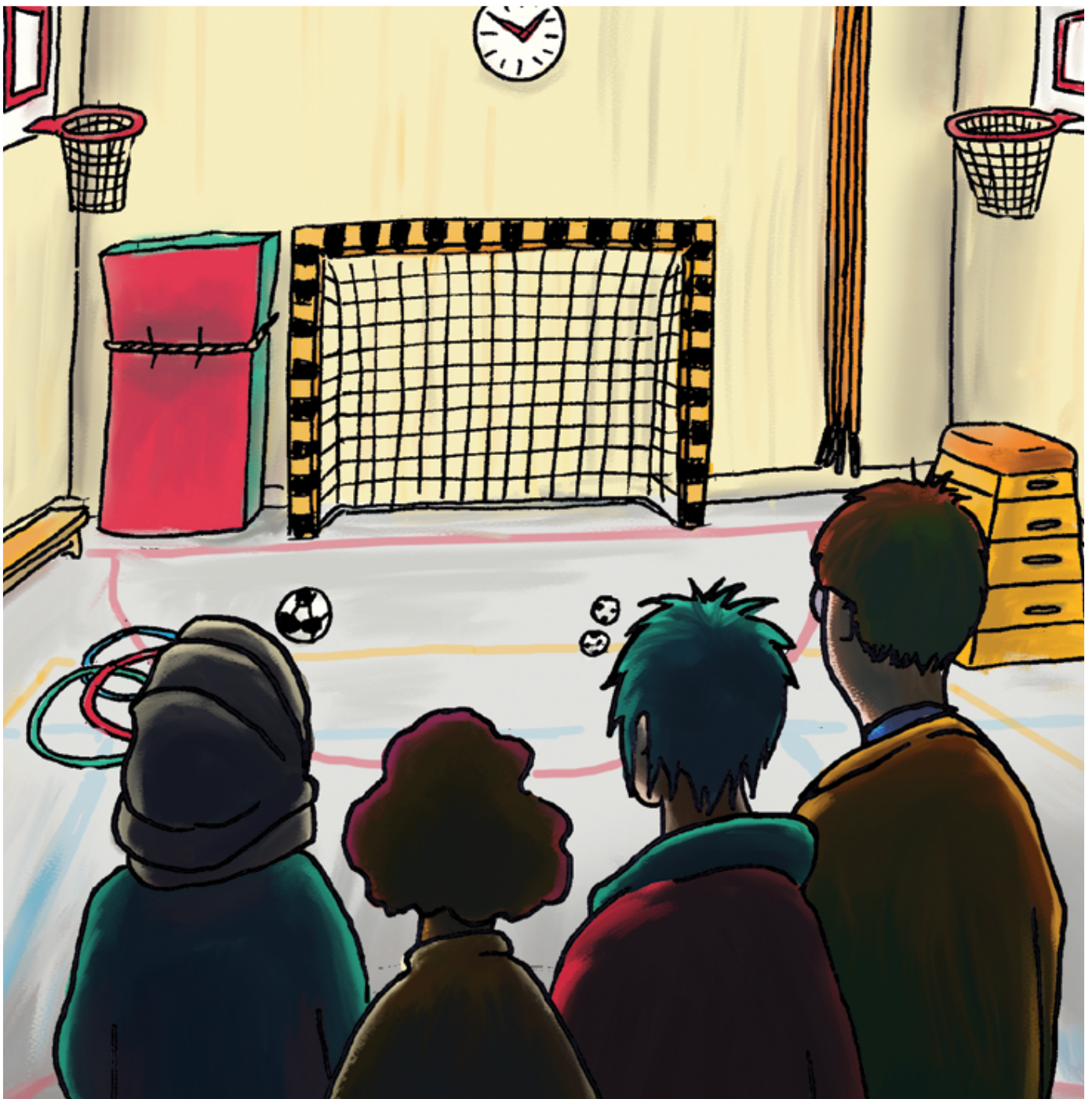
A. Undersök skyltar, anslagstavlor och kanske föreningens hemsida. Hittar ni någon information om er förening på dari eller på andra språk än svenska?
JA -> Vilka språk?
NEJ -> Hur kan föreningen göra så att barn och föräldrar som inte talar svenska, ändå kan förstå?

B. Kan ni hitta bilder på personer med samma hudfärg eller ögonfärg som Sally?
JA -> Var fanns de bilderna?
NEJ -> Varför inte tror ni?

C. Tror ni att Sally skulle känna sig välkommen i er förening?
JA -> Varför?
NEJ -> Varför inte?

BARNEN, DISSAREN OCH AGENT FRANKA

EN GÅNG för inte så länge sedan så beslutades det att alla barn hade rätt att må bra och göra meningsfulla saker på sin fritid. Alla barn skulle få växa och utvecklas och träna! Så var det bestämt!

MEN, plötsligt hände något ...

DISSAREN, en grå typ från ett stort kontor, började åka runt i barn- och ungdomsföreningar för att ställa till det så pass att vissa barn slutade delta i föreningens aktiviteter, fast de egentligen ville vara med.

Dissaren tyckte nämligen att det var krångligt att ta hänsyn och hen var både lat och snål. *Dissaren* tyckte inte det gjorde något att barn kände sig otrygga, ovälkomna eller hamnade utanför.

**AGENT FRANKA BEHÖVER
ER EXPERTHJÄLP FÖR ATT
LÖSA UPPDRAGEN**

AGENT FRANKA

DISSAREN

NÄR AGENT FRANKA från Perspektivbyrån hörde detta stampade hen med sina klackeskor, skruvade sina mustascher och utropade:
"Jag måste samla barn från hela landet och sätta stopp för Dissaren innan det är för sent!"

TILL SAKEN: Ni ska nu vara detektiver och undersöka om *Dissaren* har varit här! Har hen ordnat så att några barn inte kan träna fast de vill? Vilka barn är det i så fall? Och vad säger ni själva – känner ni er trygga och välkomna i er förening?

UPPDRAG 1: SPRÅK & KOMMUNIKATION

LÄS MIG
FÖRST!

UPPDRAGSBESKRIVNING

Ni som leder aktiviteten kan läsa följande beskrivning inför uppdraget, så att ni vet vad det går ut på och vad som behöver förberedas innan barnen kommer.

INNEHÅLL: Uppdrag nr 1 innebär att barnen ska undersöka hur föreningen kommunicerar med sina medlemmar. På vilka språk finns det information? Vilken typ av information finns tillgänglig? Och vilka bilder syns?

KÄLLOR: Låt barnen undersöka skyltar, affischer, broschyrer och fotografier i era föreningslokaler. Finns det en hemsida så låt gärna barnen granska den också.

Påminn barnen att kolla på profilkorten för att få all information som behövs!

ANTECKNINGAR: Barnen får gärna anteckna (om de kan) men det är ännu viktigare att ni ledare skriver ner barnens upptäckter. Ni kan anteckna medan barnen undersöker eller i samtalet efteråt. Ni vill ju inte missa sånt som är viktigt för er förening!

Tänk på att barnen,
särskilt de yngre, kan
behöva hjälp med att läsa
och förstå uppgifterna!

BARNEN GÖR
UPPDRAGEN!
TID: CA 15 MINUTER

SAMMANFATTNING & REFLEKTION MED BARNEN

ca 15 minuter

Efter att barnen genomfört uppdraget kan ni samlas för att gå igenom svaren tillsammans. Börja gärna med att barnen får berätta vilken som var deras "person".

EFTER UTFÖRT
UPPDRAG

A. Ni skulle hjälpa *Agent Franka* att söka information på andra språk än svenska. Hittade ni det?

JA → Vilka språk? Var (på skyltar, affischer hemsida m.m.)?

NEJ → Hur tycker ni att föreningen kan göra så att barn och föräldrar som inte talar svenska, ändå kan förstå?

B. Ni skulle hjälpa *Agent Franka* att söka bilder med samma hudfärg eller ögonfärg som era "personer". Hittade ni det?

JA → Var fanns de bilderna?

NEJ → Fanns det bilder med andra människor?

م

C. Tror ni att era "personer" skulle känna sig välkomna i er förening?

JA → Varför?

NEJ → Varför inte?

BARNENS TANKAR & KÄNSLOR KRING VERKSAMHETEN?

- Vilka språk skulle ni själva vilja ha på skyltarna?
- Varför skulle det kunna vara viktigt med information på flera språk?
- Vilka bilder saknas tycker ni?
- Varför kan det vara viktigt att det finns bilder på personer som liknar en själv?
- Känner ni er trygga och välkomna i er förening?
- Finns det något som skulle kunna göras bättre?

HAR BARNEN GJORT BONUSUPPDRAGET?

Barnen skulle rita eller måla en välkomstskylt utan att använda text. Be dem visa och berätta.

FÖRÄNDRA & FÖRBÄTTRA

På sidan 18 hittar ni ledare förslag på hur ni med hjälp av barnens perspektiv förbättrar er verksamhet.

GLÖM INTE!

UPPDRAG 2: TILLGÄNGLIGHET

LÄS MIG
FÖRST!

UPPDRAGSBESKRIVNING

Ni som leder aktiviteten kan läsa följande beskrivning inför uppdraget, så att ni vet vad det går ut på och vad som behöver förberedas innan barnen kommer.

INNEHÅLL: Uppdrag nr 2 innebär att barnen ska granska tillgängligheten för personer med olika funktionsnedsättningar.

KÄLLOR: För att kunna utföra det här uppdraget behöver barnen ha tillgång till så många utrymmen som möjligt.

Påminn barnen att kolla på profilkorten för att få all information som behövs!

MATERIAL: Det går att utföra uppdraget utan tillbehör men om ni till exempelvis har en rullstol, hörselkåpor, ögonbindel och musikspelare så är det en bonus!

ANTECKNINGAR: Barnen får gärna anteckna (om de kan) men det är ännu viktigare att ni ledare skriver ner barnens upptäckter. Ni kan anteckna medan barnen undersöker eller i samtalet efteråt. Ni vill ju inte missa sånt som är viktigt för er idrottsförening!

Tänk på att barnen,
särskilt de yngre, kan
behöva hjälp med att läsa
och förstå uppgifterna!

BARNEN GÖR
UPPDRAGEN!

TID: CA 15 MINUTER

BEVIS: UPPDRAG SLUTFÖRT!

**EFTER UTFÖRT
UPPDRAG**

SAMMANFATTNING & REFLEKTION MED BARNEN

ca 15 minuter

Efter att barnen genomfört uppdraget kan ni samlas för att gå igenom svaren tillsammans. Börja gärna med att barnen får berätta vilken som var deras "person".

FÖRSLAG PÅ DISKUSSIONSFRÅGOR:

A. Ni skulle hjälpa *Agent Franka* att undersöka om lokalerna är tillgängliga för era personer. Var det något som var svårt eller jobbigt för *Awo, Eiri, Sam* och *Sally*?

JA → Vad? Berätta!

Agent Franka undrar om det finns något som går att göra bättre eller lättare för era personer att vara med i er förening?

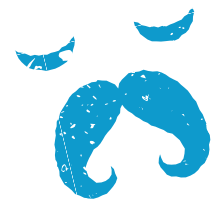
B. *Agent Franka* undrar om det kan vara jobbigt för era personer att välja omklädningsrum och dusch?

JA → Varför?

NEJ → Varför inte?

BARNENS TANKAR & KÄNSLOR KRING VERKSAMHETEN?

- Varför är det viktigt att kunna ta sig runt i lokalerna?
- Hur känner ni själva – är det något ni tycker är svårt eller jobbigt i era föreningslokaler?

HAR BARNEN GJORT BONUSUPPDRAGET?

Barnen fick i uppdrag att skapa nya platser i era föreningslokaler – platser som de själva skulle trivas på. Låt barnen berätta och visa.

FÖRÄNDRA & FÖRBÄTTRA

På sidan 18 hittar ni ledare förslag på hur ni med hjälp av barnens perspektiv förbättrar er verksamhet.

GLÖM INTE!

UPPDRAG 3: TOALETTER, INTIMA UTRYMMEN & SKYLTA

LÄS MIG
FÖRST!

UPPDRAGSBESKRIVNING

Ni som leder aktiviteten kan läsa följande beskrivning inför uppdraget, så att ni vet vad det går ut på och vad som behöver förberedas innan barnen kommer.

INNEHÅLL: Uppdrag nr 3 innebär att barnen ska undersöka toaletter (och eventuella omklädningsrum ifall ni har det i er förening). Är det trygga rum och kan alla använda dem?

KÄLLOR: Låt barnen undersöka de gemensamma toaletterna.

Påminn barnen att kolla på profilkorten för att få all information som behövs!

ANTECKNINGAR: Barnen får gärna anteckna (om de kan) men det är ännu viktigare att ni som leder aktiviteten skriver ner barnens upptäckter. Ni kan anteckna medan barnen undersöker eller i samtalet efteråt.

Tänk på att barnen, särskilt de yngre, kan behöva hjälp med att läsa och förstå uppgifterna!

BARNEN GÖR
UPPDRAGEN!

TID: CA 15 MINUTER

BEVIS: UPPDRAG SLUTFÖRT!

**EFTER UTFÖRT
UPPDRAG**

SAMMANFATTNING & REFLEKTION MED BARNEN

ca 15 minuter

Efter att barnen genomfört uppdraget kan ni samlas för att gå igenom svaren tillsammans. Börja gärna med att barnen får berätta vilken som var deras "person".

FÖRSLAG PÅ DISKUSSIONSFRÅGOR:

- A.** Ni skulle hjälpa *Agent Franka* att söka toaletter för *Awo, Eiri, Sam* och *Sally*. Hittade ni det?
- B.** Hur ska skylten på toalettdörren se ut så att er person vet att toaletten är till för hen?

BARNENS TANKAR & KÄNSLOR KRING VERKSAMHETEN?

- Hur känner ni själva kring dessa utrymmen? Är det tryggt eller inte?
- Varför kan det vara viktigt att känna sig trygg?
- Vad gör en toalett eller ett omklädningsrum tryggt?

HAR BARNEN GJORT BONUSUPPDRAGET?

Barnen skulle rita eller måla något som de skulle vilja ha eller göra för att det skulle bli tryggare i er förening. Be dem visa och berätta.

FÖRÄNDRA & FÖRBÄTTRA

På sidan 18 hittar ni ledare förslag på hur ni med hjälp av barnens perspektiv förbättrar er verksamhet.

GLÖM INTE!

GRUPPER & DELTAGANDE

LÄS MIG
FÖRST!

UPPDRAGSBESKRIVNING

Ni som leder aktiviteten kan läsa följande beskrivning inför uppdraget, så att ni vet vad det går ut på och vad som behöver förberedas innan barnen kommer.

INNEHÅLL: Uppdrag nr 4 innebär att barnen ska undersöka föreningens gruppindelning – utifrån perspektiv som kön, könsidentitet och ålder. Men de ska också titta på hur faktorer som familjekonstellation och ekonomiska förutsättningar kan påverka barnens möjlighet att delta i aktiviteter.

KÄLLOR: Nu behöver barnen tillgång till scheman över gruppindelningar, prislistor för olika aktiviteter och eventuella regler eller riktlinjer för könsuppdelning av grupper. I detta uppdrag är det bra om ni kan vara en ledare per barnlag!

Påminn barnen att kolla på profilkorten för att få all information som behövs!

ANTECKNINGAR: Barnen får gärna anteckna (om de kan) men det är ännu viktigare att ni ledare skriver ner barnens upptäckter. Ni kan anteckna medan barnen undersöker eller i samtalet efteråt. Viktigare att ni ledare skriver ner barnens upptäckter!

BARNEN GÖR
UPPDRAGEN!

TID: CA 15 MINUTER

Tänk på att barnen,
särskilt de yngre, kan
behöva hjälp med att läsa
och förstå uppgifterna!

BEVIS: UPPDRAG SLUTFÖRT!

EFTER UTFÖRT
UPPDRAG

SAMMANFATTNING & REFLEKTION MED BARNEN

ca 15 minuter

Efter att barnen genomfört uppdraget kan ni samlas för att gå igenom svaren tillsammans. Börja gärna med att barnen får berätta vilken som var deras "person".

FÖRSLAG PÅ DISKUSSIONSFRÅGOR:

Ni skulle hjälpa *Agent Franka* att söka aktiviteter som passar era "personer". Hittade ni det – med tanke på deras speciella önskemål och behov?

JA → Berätta; vilken grupp skulle passa er person och vilka dagar & tider träffas de?

NEJ → Vad saknas och hur kan föreningen ändra på det?

BARNENS TANKAR & KÄNSLOR KRING VERKSAMHETEN?

- Kan alla barn delta i er förening?
- Varför kan det vara viktigt att hitta en grupp som passar en själv?
- Om ni fick bestämma helt fritt, vad skulle ni vilja göra mer när ni träffas i er förening?

BONUSUPPDRAG

Barnen skulle visa sånt de gillar genom att placera ut lappar/smileys. Kanske vill de dela med sig av något?

FÖRÄNDRA & FÖRBÄTTRA

På sidan 18 hittar ni ledare förslag på hur ni med hjälp av barnens perspektiv förbättrar er verksamhet.

GLÖM INTE!

FÖRÄNDRA & FÖRBÄTTRA

ANALYSERA

Efter att uppdragen genomförts kan ni i föreningen fundera över vad som framkommit i barnens svar och lösningar. Analysera, reflektera och dra slutsatser. Vad har barnen tyckt och känt? Vilka förslag på förändringar har de delat med sig av? Vad fungerar/fungerar inte i verksamheten? Vilka målgrupper saknas? Vilka barn känner sig inte välkomna eller inkluderade? Vilka barn kan inte ta del av er verksamhet och varför? Vad behöver förändras när det gäller den fysiska miljön, utbudet och bemötandet för att åtgärda problemen?

ÄNDRA

Diskutera sedan hur ni kan förbättra verksamheten utifrån barnens spaningar och era egna slutsatser. Hur och vad kan ni göra i praktiken för att fler barn ska inkluderas i verksamheten? Det kan vara alltifrån väldigt små justeringar som går att genomföra på en gång, till större förändringar som kräver mer resurser i form av tid och ekonomi. Ta gärna ett helhetsgrepp tillsammans med kollegor och ledning om hur ni ska göra.

ENKEL MALL FÖR ÅTGÄRDSPLAN:

- Vad är problemet?
- Vad kan ni göra åt det?
- Vem kan besluta om åtgärden?
- När ska det vara klart?
- Vem/vilka är ansvariga för att åtgärden utförs?

UPPFÖLJNING

När det gått en tid bör ni följa upp och utvärdera spaningarna, analysen och åtgärderna. Kan ni se någon skillnad och i så fall: har det blivit bättre, har fler barn inkluderats i er verksamhet? Ta med er erfarenheterna som metoden gett er och använd dessa när ni upprepar Perspektivbyrån. Det är viktigt att hålla koll och fortsätta prova!

BARNKONVENTIONEN

BARNKONVENTIONEN blev lag den 1 januari 2020 och finns för att stärka barns mänskliga rättigheter – hemma, i skolan och på fritiden. Lagen säger:

- Att *barn* är egna individer
- Att *barn* har egna rättigheter
- Att *barn* inte är föräldrars eller andra vuxnas ägodelar

TIPS PÅ MER LÄSNING FINNS PÅ:

Barnombudsmannen.se - om barns och ungas rättigheter och intressen utifrån FN:s konvention om barnets rättigheter.

Barnets rätt (2019) - en grundläggande introduktion i barns rättigheter. Boken ges ut av Sensus Studieförbund och MR-fonden. Den finns att beställa på sensus.se.

Rätten till din berättelse – normkreativa metoder och brytiga böcker för barn och bibliotek (2018). Boken finns att beställa på BTJ Förlag.

På perspektivbyran.nu hittar ni en enklare utbildning i barnkonventionen.

DISKRIMINERINGSLAGEN

I DISKRIMINERINGSLAGEN beskrivs det skydd som individer har mot att bli utsatta för diskriminering. Lagen ger också stöd i hur verksamheter kan arbeta främjande för lika rättigheter.

I sin vardag befinner sig barn i förskola och skola, men också på olika kultur- och fritidsarenor. Barn och unga som utsätts för diskriminering i de sammanhangen behandlas sämre än andra för att de exempelvis har en viss hudfärg, ett visst kön, eller en viss sexuell läggning. Det kan röra sig om direkta trakasserier, men det kan också upplevas som diskriminerande att bli utestängd på grund av att den fysiska miljön eller bemötandet inte är anpassat. Deltagande kan då inte ske på lika villkor.

Arbetet med att förebygga och motverka diskriminering berör oss alla!

Läs mer på diskrimineringsombudsmannen.se eller besök perspektivbyran.nu för en enklare utbildning i diskrimineringslagen.

PERSPEKTIV BYRÅN

perspektivbyran.nu

Här kan ni hitta fler tips, metoder och utbildningar!

sensus

**RÄTTIGHETS
= CENTRUM
VÄSTERBOTTEN**

**ALLMÄNNA
ARVSFONDEN**